ל) בכורות מו., ב) [שלש מיבות הללו ליתא במשנה

מיבות הכטר כיעה במשנה דבכורות], ג) [ב"ב קיא:], ד) חולין סט., ד) [ל"ל אמרו

לו], ו) [שבת קטו: וש"נ], 1) [תוספתא פ"ד ה"ג],

ה) [מושפתו פידים בן, ה) [פ"ל דבחד], ע) [דיבור זה שייך למטה אחר ד"ה בכור למחלה], י) [לעיל יח.], כ) רש"א מ"ו, () פ"ל גבי

מקנה לעובד כוכבים מקלת

כו׳. כש״ל, מ) וועי׳ תום׳

אף אנן נמי תנינא יהמפלת כמין בהמה חיה

ועוף יי(ולד מעליא הוא) דברי ר"מ וחכ"א עד

שיהא בו מצורת אדם והמפלת סנדל או

שליא או שפיר מרוקם והיוצא מחותך יהבא

אחריו בכור לנחלה בואינו בכור לכהן ואי

ם"ד דחיי הבא אחריו בכור לנחלה מי הוי

אמר רבא לעולם דחיי ושאני התם דאמר

קרא יראשית אונו יימי שלבו דוה עליו יצא

זה שאין לבו דוה עליו או בעא מיניה רב אדא

בר אהבה מאביי לרבי מאיר דאמר בהמה

במעי אשה ולד מעליא הוא אדם במעי

בהמה מאי למאי נפקא מיניה לאשתרויי

ה"ל לר' יוחנן למימר לרבנן מצא בה דמות יונה כו' א"נ י"ל דלא מיבעיא ליה אלא לר"מ דבדבר קל עושהו ולד בהמה במעי אדם ואדם במעי בהמה נמי קרוי ולד או לא אבל לרבנן פשיטא ליה

דשרי דלא מיקרי ולד אלא אדם במעי

צורה. פ״ה כל שהוא

דתמורה (דף יא:) גבי רגל של זו עולה (או)ס כולה עולה דקאמר רב חסדא דבדבר שעושה אותה טרפה כולה עולה דטרפה אינה חיה ורבא אמר דוקא דבר שעושה אותה נבלה כולה עולה דטרפה חיה ובפ״ק דבכורות (דף ג.) פלוגתא איפכא⁰ גבי מקלת לעובד כוכבים מקלתה להפקיע מן הבכורה דרב חסדא אמר דבר שעושה אותה נבלה דטרפה חיה ורבא אמר דבר שעושה אותה נמי טריפה דטרפה אינה חיה ואומר ר"ת דהוי כאיכא דאמרים:

עד

דדומה לאדם הוי ולד: **חוץ מן האונים**. אזניו כשל אדם ושאר צורמו כבהמה לא חשיב פרצוף. אלמא למ"ד מצורת בחד סגי וקשיא לרבא דאמר

באכילה ותפשום ליה מהא דר' יוחנן יידא"ר יוחנן יהשוחם את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסורה באכילה הכי השתא התם לא פרסות איכא ולא פרסה איכא הכא נהי דפרסות ליכא פרסה מיהא איכא: וחכ"א כל שאין בו כו': אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב הכל מודים גופו תייש ופניו אדם אדם גופו אדם ופניו תייש ולא כלום לא נחלקו אלא שפניו אדם ונברא בעין אחת כבהמה שרבי מאיר אומר מצורת אדם וחכ"א כל צורת אדם יאמר לו לרב ירמיה בר אבא והא איפכא תניא ר"מ אומר כל צורת וחכ"א מצורת אמר להו יאי תניא תניא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רבי יוחנן ימצח והגבינים והעינים והלסתות וגבות הזקן עד שיהו כולם כאחד רבא אמר חסא מצה והגבן והעין והלסת וגבת הזקן עד שיהו כולם כאחת ולא פליגי הא כמ"ד כל צורת הא כמ"ד מצורת מיתיבי יצורת פנים שאמרו אפילו פרצוף אחד מן הפרצופין חוץ מן האוזן למימרא ∘דמחד נמי סגי אמר אביי כי תניא ההיא לעכב תניא וכמ"ד כל צורת ואיבעית אימא לעולם כמ"ד מצורת ומאי אחד אחד אחד אמר רבא הנברא בעין אחת ובירך אחד מן הצד אמו ממאה באמצע אמו מהורה

אמר רבא ושמו נקוב אמו ממאה יושמו

אטום אמו מהורה ת"ר יהמפלת גוף אטום

אין אמו ממאה לידה ואיזהו גוף אמום רבי

אומר כדי שינטל מן החי וימות וכמה

ינטל מן החי וימות רבי זכאי אומר

חסא: אמר אביי כי סניא ההיא לעכב חניא. כלומר צורת פנים שאמרו חכמים דמעכבים אפילו אבר אחד כבהמה מעכבא חוץ מן האוזן דלא מעכבא וכמ"ד לרבנן כל צורם מחוקמא ואע"ג דמצי לאוקמי כדאיתא וכדר"מ דאמר כל דהו צורת ניחא ליה לאוקומי כרבנן: **ואיבעיה אימא**

לעולם כמ"ד מצורם. ולא קשיא לחסא: ומאי אחד אחד אחד. כלומר מכל ראשי איברים יהיה אחד דומה לאדם כחסא דאמר העין והלסת

כו" וכמ"ד מלורת: מן הלד. שעינו בלדו וירכו בלדו כשאר בני אדם: ושטו נקוב אמו טמאה. הסבר טרפה חיה: ושטו אטום. סתום:

ומצא בה דמות יונה. וא"ת ודילמא לרבנן ולא לר"מ וי"ל דא"כ אף אנן נמי סנינא. דלא חיי: המפלס מין בהמה וחיה ועוף (ש דברי ר"מ. רישא במסכת בכורות (דף מו.) והכי קתני יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן וקא חשיב ואזיל המפלח מין בהמה וחיה ועוף הבא אחריו בכור לנחלה דהאי לאו בכור הוא לגבי נחלה דלא חיי: שי אין בכור לכהו. שהרי זה פנור את הרחת:

וחכ"ה עד שיהיה בו מלורת חדם.

אינו פוטר את הבא אחריו מבכורת

כהן: סנדל. לורה פחותה שאין לורת

פניו ניכרת שאין סנדל בלא ולד אחר

ומתוך דוחק חבירו הוא נמעך

שליה בלה ולדי ופוטר הת הבה החריו

אחריו. אחר כל אלה: בכור לנחלה.

דהני לאו בני נחלה נינהו דלא חיי:

מי שלבו דוה עליו. לב אביו מתאבל

על מותו הוא דחשיב לענין נחלה:

אדם במעי בהמה. שחטה ומלא בה

דמות אדם מהו מי אמרינן כי היכי

דאזיל ר"מ בתר אימיה הכי נמי זיל

בתר בהמה ושרי לאכילה: עוף אין

לו פרסה. אבל אדם נהי דפרסות

ליכא שאין פרסותיו סדוקות שאין לו

שני עקבים כמו לבהמה: פרסה מיהא איכא. וכתיב (ויקרא יא) כל

מפרסת פרסה בבהמה תאכלו דאם

נמצא תוך מעי בהמה קלוט כל זמן

שלא ילא לאויר העולם אע"ג דאין

לו אלא פרסה אוכלו ואפילו לר"ש

דאמר קלוט בן פרה אסור מודה הוא

דאם נשחטה אמו ונמלא במעיה דמותר

והכי מפרש בפרק בהמה המקשה (חולין

סח:): גופו חייש ופניו אדם אדם הוא.

דבתר לורת פנים אזלינן: בעין אחד

כבהמה. אחת מעיניו דומה לבהמה: ה"ג

רבי מאיר אומר מלורת וחכ"א כל לורת.

שרבי מאיר אומר כיון שיש בו מצורת

אדם הוי ולד ואע"ג דאין כל נורתו

כצורת חדם: והח חיפכח תניח.

שר"מ אומר כל צורת והאי כל צורת

דר"מ הכי קאמר כל שהוא לורת

אדם שבו הוי ולד ואפילו כל פניו

תייש אלא שנברא בעין אחת או בלסת

אחת הדומה לאדם: וחל"א מצורת.

עד שיהיה בו מקלת לורה ניכרת כגון

חלי הפרלוף דומה לחדם: חי מניח מניח.

שמעתי אני מרב מה שאמרתי אבל

אתם הואיל ויש משנה בידכם לכו

אחריה: הגבינים. גבות עינים

כדמפרש בפירקין (לקמן דף כה:) משל לאדם שסטר את חבירו והחזיר לורתו תורה אור השלם לאחוריו. ואם יוצא סנדל ראשון פוטר בִּי אֶת הַבְּבֹר בֶּן הַשְּׁנוּאָה יַבִּיר לְתֶת לוֹ פִּי את אחיו מפדיון כהן: או שליא. דאין שנים בכל אשר ימצא לו לחחר זמן: שפיר. עור דפום הולד: הוא ראשית אנו לו מרוקם. שכבר אבריו ניכרין קלת ולקמן בפירקין (שם.) מפרש לה: **הבא**

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה המפלת וכו' ועוף ולד מעליא היא דכרי ר"מ כל"ל והד"א עם ד"ה :ואין ככור

הגהות מהר"ב רנשבורג

א במ' בעא מיניה רב אדא בר אהבה מאביי לרבי מאיר. נ"ב

לעזי רש"י

שורצי"ל. גבת-העין. מינטו"ן. סנטר.

מוסף רש"י המפלת כמין בהמה חיה

ועוף. למיפטר מנחלה לא חשיבי, דאין לבו דוה עליהם, לפני, למן לכו לוה עמים, אבל פטר לחם מיהה הו (בכורות מו.). עד שיהא בו מצורת אדם. לא חשינ פטר לחם והצא אחריו הוי נכור אף לכהן (שם). והמפלת סגדל, שאיו לו הנפלח סבול. טמין לו נורת פנים, או שליא שהרי אין שליא בלא ולד אלא שנימוח ומיהו פטר רחם הוי, או שפיר. עור ממש של ולד שם). והיוצא מחותך. אברים אברים וילא כולו הוי פטר רחם, אבל ראש מחותך לא פטר אם קדם אחיו וילא קודם יליאת רוב אברי כאשון שלבו דווה עליו אם מות. תלא רחמנא. וזה שנולד יתומת מנכו למנכנו, והם שמלד אחר הנפלים הוא לאשון שלבו דוה עליו אם ימוח, דבן קיימא הוא, אבל נפלים קמאי אין לבו דווה עליהן (רשב"ש . בשוט אותו הבא אחריו (שם). לא פרסות איכא. דהכי משמע שתי פרסות ומעלת נרה הנמצאת בבהמה תאכלו

תום' הרא"ש (המשך)

אדם מ"מ נקט האי לישנא משום דאיירי ר' מאיר 3) בר בכולו ולא בהמה. ופריך י והא איפכא תניא. שר׳ מאיר

שורלי״ל. וגבות הזקן סנטר שקורין מנטו״ן: עד שיהיו כולם כאחד.

לרבנן כדמפרש בסמוך דר' ירמיה כרבנן וכדפירשה רב לפלוגתא

דרב תנא הוא ופליג ולא הדר ביה ממאי דאמר לרבנן דבעו כל צורת

האדם והא דקחשיב ר' ירמיה ואזיל הא קמ"ל דאפילו לרבנן אאזנים

לא הפדינן והא דחסא נמי כרבנן ואליבא דתנא דברייתא דאמר לא

בעי אלא מצורת והמ"ל דבחד לד בעי צורות שלמות ואאוזן לא הא

קפיד: אפינו פרלוף אחד. אבר אחד כגון עינו או מלחו או לסת אחד

עד

אשה ומייתי ראיה מר' יוחנן דאמר אסורה אפילו לרבנן וכ"ש לרבי מאיר: שר"ב אומר מצורת. פי׳ בקונטרס מקלת כל לורת עין ולסת וגבת וזקן וחכ"א כל לורת משני לדדים ב' עינים כו' ואע"ג דלר׳ מאיר כי לא דמי כלל לאדם טמאה לידה משום דכתיב בהם יצירה כי דמי לאדם בעי שיהא דומה לו במקלת כל היצירה והא פלוגתא דייק מדתנן וחכ"א כל שאין בו מצורת אדם ולא קתני וחכ״א אינו ולד מכלל דפליגי נמי בולד שמקלתו אדם ומקלתו בהמה דלר"מ במקצת כל צורתו קרוי ולד ולרבנן בעיא כל הלורה והא דקתני במתני' מלורת לר"מ האמר לדידן בעינן כל לורת לדידך אודי לן מיהא דמקלת לורה בעינן:

והתניא איפכא ר"מ אומר כל אפילו עין אחד בלא לסת וגבינין וחכ"א מלורת כל חלי הלורה וקשה

לפירושו דכל לורה דרב ודברייתא אינן שוין ועוד דבהא תניא איפכא לא הוה איפכא ממש ועוד דרב ור' יוחנן דבסמוך פליגי אברייתא וארבי יוחנן ליכא למימר תנא הוא ופליג כמו ארב כדמשמע פ״ק דכתובות (דף ח.) גבי (אין ברכת) חתנים מן המנין ועוד קשה לפירושו דרבא אמר חסא כרבנן דברייתא וא״כ כי פריך ליה מברייתא דלורת פנים שאמרו אפילו פרצוף אחד לישני ליה דאתא כר"מ דברייתא כיון דס"ל כברייתא דהשתא כי משני ליה אביי כי תניא ההיא לעכב מוקי לה כרב והוא לא ס"ל הכי ונראה לפרש והתניא איפכא ממש שר"מ אומר כל צורה דבעיא ב' עינים ולסתות דגרוע מכולה בהמה דהתם ילירה כתיב ורבנן אמרי מצורת חצי צורה והשתא רבי יוחנן דאמר המלח והגבינים והעינים כר"מ דברייתא ורבא אמר חסא כרבנן ופריךליה מברייתאואוקילה כר"מור"ח גרים בדברי רב ר"מ אומר כל לורת וחכ"א מלורת כמו במתניתין ובברייתא

איפכא: אמר רבא ושמו נקוב אמו

ממאה לידה. קסנר טרפה חיה וכן נפ"ק

בג ד מיי פיי מהכי היקורי ביאה הלכה ט סמג לאוין קיא טור ייד סימן קלד: בד ה מיי שם הלכה י: בה ו ז מיי שם הלכה יא מתנ שם נוור שם:

תום' הרא"ש

ב א מיי׳ פ״ב מהלכות נחלות הלכה י סמג עשין זו טוש״ע ח״מ סימן רעו סעיף

ו: בא ב מיי פי״א מהלי

בכורים הנכה טו סמג עשין קמד טוש״ע י״ד סי״ שה סעיף כב: בב ג מיי פ״א מהלכות מאכלות אסורות הלכה ז סמג לאוין קלב טוש״ע י״ד

סימן יג סעיף ה: בג ד מיי' פ"י מהל' איסורי

בכורים הלכה טו סמג

יקורא בתורה אומר לו בא לשוחטך כולו בהמה ופניו אדם עומד וחורש בשדה ואומר לו בא חלוץ בא בם: אף אנן נמי תנינא יכם: אף אנן נמי תנינא
המפלת מין בהמה חיה
ועוף, בספרי כתוב ולד
[מעליא] הוא דברי ר"מ
וליא, ליה דליתי במתני
דבכורות ואבא אחריו קאי
דלא הוי בכור לכהן:
דלא מאיר דאמר בהמה
לר" מאיר דאמר בהמה
לר" מאיר דאמר בהמה לר? מאיר דאמר בהמה במעי אשה כרי לרבנן לא קא מבעיא ליה דכי היכי דבהמה במעי אשה בהמה הוי הכי נמי אדם במעי בהמה ואדם? הוי אכל לרבי בתנה (אום) היי אבל לובי מאיר דאמר בהמה במעי אשה הוי ולד אדם במעי [בהמה] איכא למיבעי מי אזלינן בתר סברא ואדם הוי או דלמא בתר אימא שדינן ליה כמו בהמה במעי אשה והא דקא"ל ותיפשוט ליה מדרבי יוחנן הוה מצי לשנויי דההיא כרבנז ואנז אליבא דר״מ קא מיבעי׳ לז אלא דעדיפא קא מיבר ק אלא דעריפא מינה קא משני: ו**נברא** בעין אחד כבהמה שר׳ מאיר אומר מצורת וחכמים אומרים כל צורת. ה״ג רש״ וקשה דמנא ליה לרב לומר . יחכמים אומרים כל צורת ה א קתני במתניתין וחכמים הא קתני במתניתין וחכמים אומרים עד שיהא בו מצורת אדם. ועוד גריס רש״י והא איפכא תניא שר׳ מאיר אומר כל צורת וחכמים אומרים מצורת ופי׳ כל צורת כל דהו צורת וקשה דהאי כל צורת לא הוי פירושו ככל צורה שאמר רב ועוד דלא הוי איפכא שאף . לדברי הברייתא בעו חכמים אי תניא תניא פי' והדרי בי ועו"ק דתינח לרב אלא לר' יוחנז תיקשי ליה הברייתא דלאו תנא הוא כדמוכח פ״ק דכתובות בשמעתין דחתנים מן המנין ועוד כי פריך מברייתא מצורת פנים שאמרו כו׳ לֹּ)(פ״ל שר׳ יאיר מרר או כולו אדם או מאיר סבר או כולו אדם או כולו בהמה) לישני דכרבי מאיר אתיא דאמר כל דהו צורה ופר״ת הא דפליגי בגופו אדם ופניו תייש פלוגתא אחרת היא והפכו סברת ר"מ ורבנן דלרבנן חשיב בקל ולד טפי מלרבי מאיר וה"פ לא נחלקו אלא שפניו אדם ונברא בעין אחד . כבהמה כלומר כל צדו אחד כבהמה כדומו כל דו אווו כבהמה כדומרינן לקמן המצח והגבין והלסת ועין עד שיהו כלן כאחד וה"ג שר' מאיר אומר כל צורת וחכמים אומרים מצורת כלומר לר' מאיר לא הוי ולד צד שיהא כו כל צורת אדם